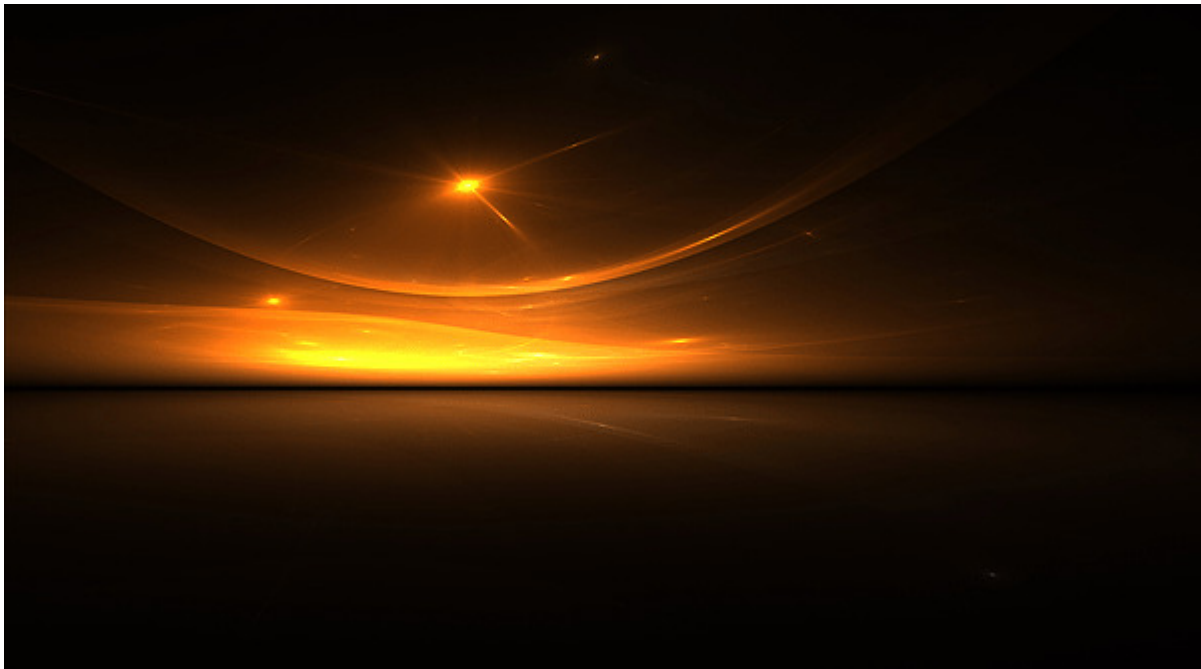

6 Σεπτεμβρίου 2021

Πάντοτε πριν την αύγή είναι τὸ πιὸ πυκνὸ σκοτάδι (Στάρτσκωφ Ἰβάν)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

“Σὲ μία νύχτα, μὲ πολλὰ δάκρυα, ἀγοράζεται ὁ Παράδεισος...”

Ἡμερολόγιο τοῦ Ἰβάν Στάρτσκωφ, ὑπολοχαγοῦ Β' τάγματος τοῦ Σοβιετικοῦ στρατοῦ

«...12 Δεκεμβρίου 1941... Βρίσκομαι στὸ Γενικὸ Νοσοκομεῖο κάποιας γερμανικῆς πόλεως... δὲν ξέρω τ' ὄνομά της, ἀφοῦ μὲ μετέφεραν ἐδῶ ἀπὸ τὸ πεδίο μάχης ἐνῶ ἦμουν σὲ κῶμα... Ἡ ἀλήθεια εἶναι πὼς δὲ θέλω νὰ μάθω τ' ὄνομά της... τί μ' ἐνδιαφέρει ἄλλωστε; Ἐκτὸς αὐτοῦ, κανεὶς δὲν ἔκανε τὸν κόπο νὰ μοῦ τὸ πεῖ.

Ἡ κατάστασή μου εἶναι κυριολεκτικὰ τραγική. Πρὸ τριῶν μηνῶν περίπου στὴ φοβερὴ μάχη τοῦ Λένινγκραντ ἠττηθήκαμε ἀπὸ τοὺς Γερμανοὺς Ναζί, μὲ μεγάλες ἀπώλειες καὶ ἀπὸ τὶς δυὸ πλευρές. Ἐγὼ πληγώθηκα θανάσιμα στὰ δυὸ πόδια ἀπὸ ἕκρηξη χειροβομβίδας καὶ στὸ ἀριστερὸ χέρι ἀπὸ κάποια ἀδέσποτη σφαῖρα.

Μὲ βρῆκαν πλημμυρισμένο στὸ αἷμα, ἀνάμεσα σ' ἓνα σωρὸ νεκροὺς συναδέλφους δυὸ Γερμανοὶ στρατιῶτες, πὺ μετὰ τὴ λήξη τῆς μάχης ἔψαχναν ἀνάμεσα στὰ πτώματα γιὰ ὀτιδήποτε χρήσιμο ἢ πολύτιμο.

Μὲ ἓνα αὐτοκίνητο τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ μὲ μετέφεραν σὲ κάποιο σταθμὸ πρώτων βοηθειῶν ὅπου συνῆλθα λίγο, ἔπειτα μὲ φόρτωσαν στὸ βαγόνι ἐνὸς τρένου, ἀφοῦ μοῦ κόλλησαν ἓνα νούμερο στὸ στήθος καὶ στὴν πλάτη. Αὐτὸ ἦταν φυσικό, ἀφοῦ γιὰ ἐκείνους δὲν ἦμουν τίποτε ἄλλο ἀπὸ ἓνα νούμερο...

Γεννήθηκα στὸ Σμολένκ, μία κωμόπολη Ρωσική, περίπου ἑκατὸ χιλιόμετρα ἀπὸ τὴ Μόσχα, τὸ 1912. Ἀπὸ μικρὸ παιδὶ ἦμουν σχεδὸν ἄθεος, μεγαλώνοντας ἀσπάσθηκα τὸν κομμουνισμό. Ὁ πατέρας μου ἦταν αὐστηρὸς μπολσεβίκος καὶ εἶχε λάβει μέρος στὴν κομμουνιστικὴ ἐπανάσταση τὸ 1917, πὺ ἀνέτρεψε τὸ καθεστῶς τοῦ Τσάρου.

Ἡ μητέρα μου ἡ Ἄννα ἦταν καλὴ χριστιανή, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ φόβο τοῦ πατέρα ἔκανε τὰ καθήκοντά της τὰ χριστιανικὰ κρυφά. Εἶχα καὶ ἓναν... μικρότερο κατὰ τρία χρόνια ἀδελφὸ, τὸν Ἀλέξιο. Αὐτὴν τὴν ὥρα μόνο αὐτὸν θυμᾶμαι, αὐτὸν μπορῶ καὶ αὐτὸν θέλω νὰ θυμᾶμαι...

Ἄργοπεθαίνω.

Οἱ γιατροὶ μοῦ ἔκοψαν καὶ τὰ δυὸ πόδια καὶ τὸ ἀριστερὸ χέρι γιὰτὶ κινδύνευα ἀπ' τὴ φοβερὴ γάγγραινα τῶν ἄκρων. Ἀπὸ τότε εἶμαι κλεισμένος, ἀκίνητος, πάνω σ' αὐτὸ τὸ κρεβάτι, στὸ σκοτεινὸ θάλαμο Νὸ 0.

Μὲ ἔχουν κάνει πειραματόζωο καὶ φυσικά, ἂν δὲν πεθάνω κάποια στιγμή, θὰ μὲ σκοτώσουν οἱ γιατροί, ὅταν τελειώσουν τὰ πειράματά τους.

Εἶναι δώδεκα Δεκεμβρίου. Πλησιάζουν Χριστούγεννα. Τί περίεργο ἀλήθεια! Γιὰ

πρώτη φορά στη ζωή μου δακρύζω σ' αυτή τη σκέψη. Ήμουν... ανέκαθεν άθεος. Ο αδελφός μου ο Άλέξιος, όμως, από νήπιο ξημεροβραδιαζόταν στην εκκλησία.

Ήταν άριστος μαθητής στο σχολείο. Ο πατέρας μου, όταν έγω άρχισα τις σπουδές μου στη Στρατιωτική Σχολή τής Μόσχας, όνειρευόταν και για τον Άλέξιο μία λαμπρή σταδιοδρομία άξιωματικού του Έρυθρου Στρατού. Όμως, τη χρονιά που έγω τελείωνα τη Σχολή κι ο Άλέξιος... ήταν τότε είκοσι χρονών, το 1935... μία νύχτα έφυγε για πάντα. Η μητέρα βρήκε ένα γράμμα με λίγες λέξεις πάνω στο μαξιλάρι:

«Συγχωρήσατέ με καλοί μου γονεΐς, Νικολάι και Άννούσκα... αλλά με καλεΐ ο ούράνιος Βασιλέας, να καταταγώ στο στρατό Του. Δεν μπορώ ν' άρνηθώ την πρόσκληση.

Φεύγω κι εύχομαι καλή σωτηρία.

Υ.Γ.: Μην το πεΐτε παρακαλώ στον Ίβαν. Θα του γράψω έγώ».

Πράγματι, δέ μου το είπαν άμέσως, διότι ήταν ή έποχή που έδινα έξετάσεις για το δίπλωμα. Φυσικά, όταν γύρισα το φθινόπωρο στο σπίτι, μου έδειξαν το γράμμα. Ένας κόμπος μου ανέβηκε στο λαιμό.

Τώρα που το θυμάμαι... ήθελα, αν ήταν δυνατόν, να τον έβλεπα τώρα, να του ζητήσω συγγνώμη... ναί, διότι ή θλίψη μου, έπειτα από λίγες στιγμές έγινε όργη και άρπάζοντας το στρατιωτικό μου όπλο, τράβηξα τον πατέρα μου απ' το μανίκι φωνάζοντας: «Γιατί δεν έψαξες να τον βρεις; Έγώ τώρα, όπου και να 'χει πάει, θα τον βρω και θα τον σκοτώσω». Η μητέρα έβγαλε μία κραυγή τρόμου.

Ο πατέρας κατέβασε από τον τοΐχο το κυνηγετικό του όπλο, λέγοντάς μου: «Δεν έψαξα, γιατί σε περίμενα. Όπως ξέρεις, ή τιμή ένδς μπολσεβίκου δεν σηκώνει τέτοιο ρεζίλεμα σαν αυτό του Άλιόσα».

Ο θυμός μάς είχε τυφλώσει. Νιώθαμε πώς μάς είχε γίνει φοβερή προσβολή και μάλιστα για κάτι τόσο βλακώδες, όπως ήταν ο Θεός του Άλεξίου... Φυσικά, για μάς δεν υπήρχε Θεός και οί εκκλησίες έπρεπε να γίνουν όλες στάβλοι... Δύο μοναστήρια ήταν τα πλησιέστερα: Τής Όπτινα (που είχε ήδη καταστραφεί στη διάρκεια τής Κομμουνιστικής Έπανάστασης) και τα έρημητήρια των άγρίων όρέων του Ροσλάβ.

Ψάξαμε ανάμεσα σ' αυτά, εισβάλλοντας με άπειλές και κατάρες, και άπαιτώντας από τους καλόγηρους να μάς παραδώσουν τον Άλέξιο.

Σ' ένα από τα έρημητήρια (όπως καταφέραμε να μάθουμε) είχε καταφύγει,

ποθώντας ν' αφιερωθεῖ στο Θεό του... Ἀφοῦ ὑβρίσαμε τὸν Ἡγούμενο, ὁ πατέρας μου τὸν τράβηξε ἀπὸ τὴ γενειάδα, λέγοντας: «Σκύλε παπά, δώσε μοῦ πίσω τὸ μικρό μου γιό!». Ἐκεῖνος μὲ ἤρεμο βλέμμα τοῦ εἶπε νὰ κοιτάξει ψηλά... Ὁ Ἀλέξιος ντυμένος τὰ ράσα, ἦταν στὴν κορυφὴ τοῦ καμπαναριοῦ. Μᾶς ἔπιασε ρίγος.

«Ἀφήστε ἡσυχους τοὺς ἀδελφούς εὐλογημένοι. Ἴδου, ἐγὼ εἶμαι ἐδῶ...».

«Κατέβα ἀμέσως κάτω, εἰδάλλως θὰ πυροβολήσω», τοῦ εἶπα ἐγὼ μὲ φωνὴ πού ἔτρεμε. «Ἡσυχάστε. Θὰ εἶστε κουρασμένοι. Φᾶτε, ἀναπαυθεῖτε κι ἔρχομαι ἔπειτα μαζί σας...». Φυσικά, δὲν ἦρθε μαζί μας, ἀλλὰ ἀπὸ κρυφὴ ἔξοδο ἀναχώρησε, ὄχι μόνο ἀπὸ τὸ Μοναστήρι, ἀλλὰ κι ἀπ' τὴ Ρωσία.

Ἀπὸ τότε δὲν τὸν ξαναεἶδα πιά ποτέ. Μᾶς ἔστειλε ἔπειτα ἀπὸ τρία χρόνια ἓνα γράμμα: «Εἶμαι στὸ ΑΠΟΝ ΟΡΟΣ, στὴν πρωτεύουσα τῆς Ὁρθοδοξίας, τὴν Ἑλλάδα. Πρὸ δέκα ἡμερῶν ἔγινα Μεγαλόσχημος Μοναχὸς κι ἔλαβα τὸ ὄνομα: Χριστόφορος. Ἐὰν θέλει ὁ Ἰβάν, ἂς ἔλθει νὰ μ' ἐπισκεφθεῖ. Εἶμαι στὴ ρωσικὴ Μονὴ τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος. Ὁ Θεὸς μεθ' ὑμῶν». Ἐγὼ βέβαια, οὔτε πῆγα ποτέ, οὔτε γράμμα τοῦ ἔγραψα... Νιώθω τὸ σῶμα μου νὰ παγώνει... Δὲν μπορῶ νὰ γράψω ἄλλο...».

«19 Δεκεμβρίου 1941... Κάθε μέρα πού περνᾶει νομίζω πὼς εἶναι γιὰ μένα ἡ τελευταία. Ὡστόσο, δὲν παύω μὲ τὸ νοῦ μου ν' ἀναπολῶ τὰ περασμένα... Τὸ σπίτι μας στὸ Σμολένκ, τὸ σχολεῖο, τὴ Στρατιωτικὴ Σχολή, ὅλους ὅσους γνώρισα λίγο ἢ πολὺ στὴ ζωὴ μου. Ἄραγε μὲ θυμᾶται τώρα κανεὶς ἀπ' αὐτούς; Ὁ παππούς ὁ Βάνια, πού μοῦ ἔμαθε νὰ ρίχνω τὴ σφεντόνα, ἢ γιὰγιά Κλαυδίγια, πού μοῦ ἔπλεκε ζεστὲς μάλλινες κάλτσες γιὰ τὸ χειμῶνα... οἱ γονεῖς μου πού, ἄγνοὶ βιοπαλαιστὲς, ἀγωνίστηκαν νὰ μᾶς μεγαλώσουν ἐμένα καὶ τὸν ἀδερφό μου... ἡ γειτόνισσα ἡ Λιούμπα, ὁ Πιότρ ὁ ταχυδρόμος, ὁ Ἄντρέι ὁ δάσκαλος... δεκάδες πρόσωπα, πράγματα καὶ γεγονότα, πού μοῦ φαίνονται ὅμως τώρα τόσο μηδαμινὰ κι ἀσήμαντα...

Σήμερα ἔχω φριχτοὺς πόνους στὰ κομμένα μου πόδια... αἰσθάνομαι νὰ σαπίζω ζωντανός. Καθημερινὰ σχεδὸν ἔρχονται δυὸ γιατροὶ μὲ πρόσωπα παγωμένα, καὶ ἀφοῦ μὲ ναρκώσουν πειραματίζονται πάνω στὸ σῶμα μου, χωρὶς νὰ ξέρω πῶς, λόγω τῆς νάρκωσης... Ὅταν συνέλθω συνήθως πονᾶω πολὺ κι ἔχω συνεχὴ τάση γιὰ ἐμετό. Κρυώνω φοβερὰ μία καὶ δὲν ὑπάρχει θέρμανση στὸ θάλαμο. Μοῦ ἔχουν ξυρίσει τὸ κεφάλι, γιὰ κάποιον σκοπὸ πού μόνο τὰ διειστραμμένα τοὺς μυαλὰ γνωρίζουν...

Ὁ νοῦς μου τρέχει ἐδῶ κι ἐκεῖ, χωρὶς νὰ στέκεται κάπου συγκεκριμένα, ἀκόμη καὶ σὲ ἀνήθικες σκέψεις. Ἐξάλλου καὶ στὴ ζωὴ μου δὲν ἦμουν ἰδιαίτερα ἠθικός. Γι' αὐτὸ ὁ Ἀλέξιος μοῦ εἶχε πεῖ κάποτε: «Τὸ σῶμα σου πού παρέδωσες στὴ σαπίλα, θὰ

σαπίσει ζωντανό, πρὶν βγεῖ ἡ ψυχὴ σου Ἰβᾶν. Πολὺ λυπᾶμαι γιὰ τὴν ψυχὴ σου...».

Εἶναι μέρες τώρα ποὺ ἔχω μία παράξενη φοβία, ποὺ ὀλοένα μεγαλώνει. Νιώθω σὰν τὸ αἰχμάλωτο ζῶο, ποὺ πρόκειται νὰ δοθεῖ ὡς τροφή σὲ σαρκοφάγα θηρία... Ἄν πίστευα στὸ Θεό, θὰ ὀνόμαζα τὴ φοβία μου «ἔλεγχο συνειδήσεως».

Ἄν πίστευα... λίγους μῆνες πρὶν τὴν εἰσβολὴ τῶν Γερμανῶν στὴ Ρωσία, ἔλαβα ἕνα ἀκόμη σύντομο γράμμα ἀπὸ τὸν ἀδερφό μου, ποὺ ἦταν καὶ τὸ τελευταῖο: «Χθὲς χειροτονήθηκα Ἱερομόναχος ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν, διὰ πρεσβειῶν τῆς Ἀειπάρθενου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, Εὐχεσθε γιὰ μένα. Υ.Γ.: Ἰβᾶν νὰ μὲ θυμηθεῖς στὴν ἀπομόνωσή σου».

Τώρα σκέφτομαι ὅτι ὁ Ἀλέξιος, ἢ μᾶλλον ὁ Χριστόφορος, εἶναι Ἅγιος. Ναί, σίγουρα εἶναι Ἅγιος. Τὸν εἶδα στὸν ὕπνο μου ἀπόψε, ντυμένο Ἱερομόναχο, μὲ κατάλευκα ἄμφια, θυμιατὸ κι ἕνα ξύλινο φωτεινὸ σταυρό... Μὲ κοίταξε λυπημένος. Κάποια στιγμὴ χαμογελώντας ἐλαφρὰ μοῦ εἶπε μὲ ἀπαλὴ φωνή: «Ἰβᾶν, μὴ φοβᾶσαι. Ὁ Χριστόφορος εἶμαι».

«Πονάω πολὺ ἀδελφέ μου, βοήθησέ με », τοῦ εἶπα.

«Ἰβᾶν σὲ λίγες μέρες θὰ ἔρθεις καὶ σὺ ἐδῶ, ποὺ εἶμαι καὶ γῶ. Θὰ σὲ στείλει ὁ παπά-Στεφᾶν Ζινόφσκυ ἀπὸ τὴν Ἁγία Πετρούπολη».

Ἐπειτα χάθηκε ἀπὸ τὰ μάτια μου. Τοῦ φώναζα νὰ γυρίσει πίσω, ἀλλὰ μάταια. ...Μά, γιατί μοῦ εἶπε πῶς θὰ πάω ἐκεῖ ποὺ εἶναι καὶ αὐτός; Καὶ ποιὸς εἶναι ὁ παπά-Στεφᾶν; Ἐγὼ δὲν γνωρίζω κανέναν παπά-Στεφᾶν... Τὰ μάτια μου βουρκώσανε, ἡ καρδιά μου χτυπάει σὰν τρελή... ὁ Χριστόφορος πέθανε, ἔχει πεθάνει! Κι ἐγὼ θὰ πεθάνω σύντομα... θὰ πεθάνω... Θεέ μου, δὲν θέλω νὰ πεθάνω!... Νιώθω τὸ κεφάλι μου ἔτοιμο νὰ ἐκραγεῖ. Τώρα θυμᾶμαι τί μοῦ εἶπε ὁ Χριστόφορος τὸ τελευταῖο Πάσχα ποὺ ἤμασταν μαζί: «Ὁ θάνατος; Μὰ δὲν ὑπάρχει θάνατος! Μόνο μεταβολή, χωρισμὸς ψυχῆς καὶ σώματος. Ὁ ἄνθρωπος πλάσθηκε ἀπὸ τὸ Θεὸ ἀθάνατος, ἀλλὰ μόνον κοντὰ Του. Μακριὰ Του εἶναι μία ζωὴ θανατηφόρα -πέραν τοῦ τάφου- γεμάτη αἰώνια πικρότατη σιωπὴ, φοβερότατο στεναγμὸ, μεγάλο φόβο καὶ ἀγωνία, ἀναμονὴ χωρὶς ἐλπίδα, ἀκατά-παυστη ὀδύνη, ψυχικὸ κι ἀτελεύτητο δάκρυ, αἰώνια κόλασις».

Τρέμω ὀλόκληρος... Δὲν μπορῶ... σταματῶ ἐδῶ...».

«24 Δεκεμβρίου 1941: ...Ὁ θάνατος εἶναι δίπλα μου, νιώθω τὰ παγωμένα του χέρια νὰ μοῦ πιέζουν τὴν καρδιά... Ἀλλὰ ἄς εἶναι... Διότι ἀπὸ σήμερα γιὰ μένα ἄλλαξαν τὰ πάντα. Πρὸ ὀλίγου ἦρθε κάποιος παράξενος ἄνθρωπος, μὲ μπλὲ σκούρα ροῦχα καὶ μία κατάλευκη γενειάδα. Τὸ βλέμμα του ἦταν πονεμένο καὶ χαρούμενο μαζί.

Φαινόταν βιαστικός. Άφοῦ σφάλισε τὴν πόρτα, μοῦ εἶπε ψιθυριστὰ στὰ Ρωσικά: «Δὲν μὲ γνωρίζεις παιδί μου, τὸ ξέρω. Ἀλλά, μὴν φοβᾶσαι... Μὲ λένε Στεφᾶν καὶ εἶμαι ἱερέας τοῦ Ὑψίστου Θεοῦ».

«Στεφᾶν;» ρώτησα κεραυνοβολημένος. «Στεφᾶν Ζινόφσκυ;»

«Ναί, ἀπὸ τὴν Πετρούπολη. Εἶμαι στὴν ὑπηρεσία τοῦ Νοσοκομείου, ὡς αἰχμάλωτος πολέμου, στὰ καταναγκαστικὰ ἔργα μεταφορᾶς ἀνθρώπινων πτωμάτων, στοὺς κλιβάνους καύσεως γιὰ ἀπανθράκωση καὶ σαπωνοποίηση. Μᾶς δίδεται καθημερινῶς ἕνας κατάλογος μὲ τοὺς ἀριθμοὺς τῶν θαλάμων καὶ τὰ ὀνόματα ἐκείνων πού πρέπει νὰ μεταφέρουμε. Χθὲς στὸν κατάλογο διάβασα τὸ ὄνομά σου. Θάλαμος Νὸ 0, Ἰβᾶν Στάρτσκωφ, κώδ. ἄρ. 542770. Ἀντέγραψα σὲ ἄλλο χαρτὶ αὐτὰ τὰ στοιχεῖα καὶ τὰ φύλαξα».

Ἡ ἐπόμενη κίνησή του ἦταν νὰ βγάλει ἀπὸ τὸν κόρφο του ἕνα πολὺ λεπτὸ ὕφασμα διπλωμένο σφιχτὰ, σὲ γαλάζιο χρῶμα. «Ἴδου παιδί μου. Αὐτὸ εἶναι τὸ πετραχήλι, πού μὲ θυσία αἵματος μοῦ ἐφτίαξαν χέρια ἀδελφικά, ὥστε κι ἐδῶ στὴ φοβερὴ αἰχμαλωσία, ἔστω κι ἂν χάνονται σώματα νὰ σώζονται ψυχές».

Τὸν διέκοψα ἀπότομα ρωτώντας τὸν μὲ ἀγωνία:

«Πέστε μοῦ Μπάτουςκα (παπούλη), εἰλικρινὰ τί σᾶς παρακίνησε νὰ ἔρθετε σὲ μένα;»

Μοῦ ἀπάντησε ψιθυριστὰ: «Κοίταξε, παιδί μου. Τὸ ξέρω ὅτι ὀνομάζεσαι Ἰβᾶν Στάρτσκωφ, εἶσαι ἀπὸ τὸ Σμολένκ, καὶ εἶσαι ἀδελφὸς τοῦ Ἀλεξίου Στάρτσκωφ, πού τώρα εἶναι...»

«Πῶς τὰ ξέρετε ὅλα αὐτά;» ρώτησα κατάπληκτος.

-«Εἶναι πολὺ ἀπλό. Ἐγὼ ἔχω ἕνα γιὸ πού τώρα εἶναι ἱερομόναχος στὸ ἐρμητικὸ κελὶ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, ἐκεῖ ὅπου εἶχε καταφύγει ὁ ἀδελφός σου ἀρχικά, γιὰ νὰ γίνεи Μοναχός. Συνέπεσε, λοιπὸν, τὴν ἡμέρα πού εἶχες ἔρθει μὲ τὸν πατέρα σου, γιὰ νὰ πάρετε τὸν Ἀλέξιο, ἢ μᾶλλον τὸν Χριστόφορο πίσω, νὰ εἶμαι κι ἐγὼ ἐκεῖ, διότι τὴν ἐπομένη ἐπρόκειτο νὰ γίνεи ὁ γιός μου Μεγαλόσχημος Μοναχός.

Εἶδα, λοιπὸν, ὅλη τὴ σκηνὴ μὲ τὰ μάτια μου. Ὅταν ἐσεῖς μπήκατε στὸ ἀρχονταρῖκι γιὰ ἀνάπαυση, ὁ ἀδελφός σου ἔτρεξε βιαστικὰ στὸ κελὶ τοῦ γιοῦ μου, λέγοντάς του:

«Πάτερ Μιχαήλ! Νὰ πεῖς σὲ παρακαλῶ στὸν Ἠγούμενο νὰ μὲ συγχωρήσει, ἀλλὰ φεύγω ἀμέσως γιὰ τὸ Ἅγιον Ὄρος!»

«Ἀλέξιε, ἀδελφέ, εἶναι σωστὸ νὰ φύγεις τώρα;» τὸν ρώτησε ὁ γιὸς μου.

«Εἶναι θέλημα Θεοῦ ἀδελφέ! Μὴν ἀποκαλύψετε τίποτε στὸν πατέρα μου καὶ στὸν Ἰβᾶν... Εὐλογεῖτε, ἀδελφέ! Νὰ εὐχεσθε γιὰ μένα!».

«Ἡ Παναγία μαζί σου Ἀλέξιε!»

Ἐκεῖνος ἔφυγε τρέχοντας καὶ χάθηκε στὸ δάσος. Ἀπὸ τότε ἔστειλε δυὸ φορές ἐπιστολὴ στὸν Ἠγούμενο, τὴν πρώτη γιὰ τὴν κουρά του σὲ μεγάλῳσχημο καὶ τὴ δεύτερη γιὰ τὴ χειροτονία του. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ποῦ ἐπισκεπτόμουν τοὺς Μοναχοὺς ἐκεῖ, μάθαινα καὶ γιὰ τὰ γράμματά του. Πρὶν ἀπὸ ἀρκετοὺς μῆνες ἦρθε κι ἓνα ἀκόμη γράμμα, τὸ τρίτο καὶ τελευταῖο, σταλμένο ἀπὸ τὸν Ἠγούμενο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἀγίου Παντελεήμονος. Αὐτὸ τὸ εἶδα κι ἐγὼ μὲ τὰ μάτια μου».

Ἐγραφε: «ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν Ἱερομόναχος πατὴρ Χριστόφορος, ἀνεπαύθη χθές, τὴν ἕκτη πρωινὴ ὥρα ἐν Κυρίῳ. Αὖριον ἀρχίζουν τὴν τέλεση τῶν μνημοσύνων του. Παρακαλεῖσθε, ὅπως μνημονεύετε τὴν ψυχὴ τοῦ ἀδελφοῦ, ἂν καὶ ἡμεῖς ἔχομεν μᾶλλον περισσοτέραν ἀνάγκην τῶν ἰδικῶν του εὐχῶν, παρὰ ἐκεῖνος ἀπὸ τᾶς ἰδικᾶς μας. Ἦτο ἀγία ψυχὴ, πραγματικὰ ταπεινὸς καὶ ἄκακος Μοναχός, φίλος θερμὸς τῆς ἀδιαλείπτου προσευχῆς καὶ τῆς ἀσκητικῆς ζωῆς. Ἄς εἶναι αἰῶνια τοῦ ἡ μνήμη».

Ἐγὼ εἶχα μείνει ἐμβρόντητος ἀπὸ ὅσα εἶχα ἀκούσει. Πέρασαν ἓνα δυὸ λεπτὰ μέχρι νὰ συνέλθω. Ἦνιωθα ἓνα συνεχὲς σφίξιμο στὴν καρδιά, σὰ νὰ πιεζόταν βασανιστικὰ ἀπὸ τὴν ἀφόρητη θλίψη. Ξέσπασα σ' ἓνα σχεδὸν βουβὸ κλάμα, μὲ πνιγμένους λυγμούς... Τὰ κομμένα μου μέλη πονοῦσαν φρικτὰ, ὄχι τόσο ἀπὸ τὸν σωματικὸ ὅσο ἀπὸ τὸν ψυχικὸ πόνο: «Μπάτουςκα, Μπάτουςκα (παπούλη, παπούλη), ἔχει πεθάνει λοιπόν, τὸ ἤξερα, τόχα καταλάβει. Ἦρθε στὸν ὕπνο μου καὶ μοῦ εἶπε γιὰ σᾶς...». «Ὁ πατὴρ Χριστόφορος εἶναι πλέον στὸν Παράδεισο», εἶπε τότε ὁ παπᾶ-Στεφᾶν δακρυσμένος, μὲ βλέμμα νὰ κοιτάει ψηλὰ ἔξω τὸν ἑναστρὸ οὐρανό.

«Μπάτουςκα, ὁ ἀδελφός μου, ὁ μικρός μου Ἀλιόσα ἦταν Ἅγιος... Ἐγὼ... ἐγὼ εἶμαι ἓνα κτῆνος...» τοῦ ἔλεγα μὲ λυγμούς.

«Σώπασε, παιδί μου, ἡσύχασε... Πρέπει νὰ σοῦ πῶ καὶ κάτι ἄλλο ἀκόμη. Ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Ἠγουμένου εἶχε καὶ ὑστερόγραφο: «Διαβιβάσατε ἀδελφοί, εἰς τὴν οἰκογένεια τοῦ π. Χριστόφορου, ὅτι ἔχασε τὴν ζωὴ του εἰς ὧραν ἱεροῦ καθήκοντος. Διότι, ἀφοῦ τέλεσαν ξημερώματα τὴν Θεία Λειτουργία, καὶ ἀφοῦ κοινώνησε ὁ ἴδιος, οἱ ἀδελφοὶ Μοναχοὶ τῆς Μονῆς καὶ τρεῖς φιλοξενούμενοι στρατιωτικοί, ἀνέλαβε αὐτοβούλως νὰ ὀδηγήσει τοὺς τελευταίους ἕως τῆς παραλίας, ὅπου κρυφίως θὰ τοὺς παρελάμβανε κάποιο καράβι διὰ τὴν Μέση Ἀνατολή. Δυστυχῶς ὅμως, λόγω

προδοσίας, ἔπεσαν εἰς ἐνέδρα Γερμανῶν τὴν ὥρα ὅπου πλησίαζαν τὸ καράβι στὴν παραλία, ὅπου εὐρίσκοντο ὅλοι συγκεντρωμένοι. Οἱ Γερμανοὶ ἄρχισαν νὰ πυροβολοῦν. Τότε ο εὐλογημένος π. Χριστόφορος, διὰ νὰ σώσει τὴν ζωὴ τῶν ἄλλων, φωνάζοντας «Πέσατε κάτω ἀδελφοί», ἄρχισε νὰ τρέχει κατὰ μῆκος τῆς παραλίας, κραυγάζων ἀτάκτως καὶ κάμνων ζωηρᾶς χειρονομίας, ἔλκοντας ἐπάνω του τὴν προσοχὴν τῶν ἐχθρῶν. Μία σφαῖρα τὸν εὗρε εἰς τὴν καρδίαν. Ἦτο ξημερώματα Κυριακῆς, Ἰουνίῳ μηνὶ – 1941.

Ὁ Θεὸς μεθ' ὑμῶν καὶ ἡμῶν. Ταπεινὸς πρὸς Κύριον εὐχέτης

ὁ Καθηγούμενος Ἱερομόναχος Σαμουὴλ

καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί».

«Ὅπως βλέπεις Ἰβᾶν, ὁ ἀδελφός σου δὲν ἦταν μόνον Ἅγιος, ἀλλὰ καὶ ἥρωας». Ἐγὼ πλέον εἶχα πνιγεῖ στὸ θρῆνο. Ὁ π. Στεφᾶν ξεδίπλωσε τὸ πετραχήλι, λέγοντάς μου μὲ τρεμάμενη φωνή:

«Ἰβᾶν, παιδί μου, αὔριο ποὺ εἶναι Χριστούγεννα, θὰ εἶσαι καὶ σὺ στὸν Οὐρανό. Ὁ π. Χριστόφορος σὲ περιμένει...».

«Πῶς τὸ ξέρετε αὐτό;» ρώτησα μέσα στ' ἀναφιλητά μου.

«Μὲ εἰδοποίησε παιδί μου... Ἔλα τώρα νὰ πεῖς στὸ Χριστό μας τὴ ζωὴ σου». Ἄπλωσε πάνω μου τὸ λεπτὸ πετραχήλι μὲ τοὺς κόκκινους κεντημένους σταυρούς.

«Σ' ἀκούει ὁ Χριστὸς τώρα, παιδί μου. Αὔριο θὰ 'σαι στὸν Παράδεισο».

«Ἥμαρτον, πάτερ, ἥμαρτον... εἶμαι ἕνα θηρίο, ἕνα κτῆνος...».

Τοῦ εἶπα ὅλη τὴ ζωὴ μου ἀπὸ μικρὸ παιδί ἕως τότε. Ἀφοῦ μοῦ διάβασε τὴν εὐχὴ συγχωρήσεως ὅλων τῶν ἐγκλημάτων μου, ἔβγαλε ἀπὸ τὸν κόρφο του ἕνα μικρὸ καρύδι. Τὸ πίεσε λίγο κι ἐκεῖνο ἄνοιξε. Τὸν κοίταξα σαστισμένος.

«Εἶναι ἡ Ἁγία Κοινωνία, Ἰβᾶν, ὁ Ἰησοῦς Χριστός...».

«Μά, πῶς πάτερ...».

«Τελοῦμε πότε-πότε κρυφὲς Θεῖες Λειτουργίες, μὲ τὴ σκέπη τοῦ Θεοῦ. Ὑπάρχουν ἀρκετοὶ Ὁρθόδοξοι ἐδῶ... Ἔλα τώρα παιδί μου νὰ κοινωνήσεις. Κάμε τὸ σταυρό σου...».

Ἐκανα τότε τὸ σταυρό μου, γιὰ πρῶ

τη σχεδόν φορά στη ζωή μου κι έλαβα τη ΖΩΗ μέσα στην ψυχή μου.

«Τώρα όλα τελείωσαν Ἰβάν. Θα ῥθῶ αύριο τὸ πρωὶ νὰ παραλάβω τὸ σῶμα σου».

«Μπάτουςκα, ἔχω ἐδῶ μερικὰ κομμάτια χαρτί, σὰν ἡμερολόγιο. Σᾶς παρακαλῶ, ὅταν ἔρθετε, νὰ τὰ πάρετε. Θα τὸ ᾗ κάτω ἀπὸ τὸ μαξιλάρι».

Μοῦ ἔσφιξε τὸ χέρι, κουνώντας καταφατικὰ τὸ κεφάλι. Πῆρα ἔτσι τὴν εὐχή του, φιλώντας τὸ λεπτὸ βασανισμένο χέρι τοῦ καλοῦ Λευίτη.

Μὲ σταύρωσε καὶ ψιθυρίζοντάς μου: «Μακαριὰ ἡ ὁδός σου παιδί μου. Νὰ εὐχέσαι καὶ γιὰ μένα τὸν ταπεινὸ», γλίστρησε ἀθόρυβα πίσω ἀπὸ τὴν πόρτα καὶ χάθηκε μέσα στὸ σκοτάδι...

«...Τί ὥρα νὰ ᾗ ναὶ ἄραγε; Ἴσως τρεῖς ἢ τέσσερις ἢ πέντε τὰ ξημερώματα. Πάντως μου φαίνεται ὅτι τὸ σκοτάδι διαλύεται, ἀπὸ ἓνα ἀμυδρὸ φῶς.

Εἶναι 25 τοῦ Δεκέμβρη 1941... ξημερώνει ἡ γιορτὴ τῶν Χριστουγέννων...

Δὲν μπορῶ νὰ σταματήσω τὸ κλάμα, ὄχι ἀπὸ λύπη, ἀλλὰ ἀπὸ χαρά... Ἦρθε ἡ ὥρα νὰ φύγω... δὲν νιώθω πλέον τὰ μέλη μου, μόνο στὴν καρδιά μου ὑπάρχει ἀκόμη λίγο αἶμα... νά, μία ἡλιαχτίδα ἴσχυσε τὸ σκοτάδι... Μπάτουςκα, φεύγω... Συγχώρεσέ με, τὴν εὐχή σου...

Ἰβάν Νικολάγιεβιτς Στάρτσκωφ ὁ ἁμαρτωλός».

Τὸ σῶμα τοῦ Ἰβάν, ἀκρωτηριασμένο, χωρὶς πόδια καὶ ἀριστερὸ χέρι, βρέθηκε παγωμένο ἐκεῖνο τὸ πρωὶ στὸ θάλαμο 0. Ἐγὼ ὁ ἱερέας τοῦ Ὑψίστου Θεοῦ, π. Στεφᾶν Ζινόφσκυ, μὲ τὴ βοήθεια ἑνὸς ἄλλου ἀδελφοῦ τὸ μεταφέραμε, μαζί μὲ ἄλλα πτώματα στοὺς κλιβάνους. Ἐψαλα ψιθυριστὰ τὴ νεκρώσιμη ἀκολουθία, καθὼς ἔριχναν τὸ σῶμα τοῦ Ἰβάν στὶς φλόγες. Τώρα πιά δὲν λυπᾶμαι, οὔτε δακρύζω.

Γιατί ξέρω, τὸ νιώθω, ὅτι ὁ Ἰβάν εἶναι εὐτυχισμένος. Χαίρε εὐλογημένε Ἰβάν, ποὺ μὲ τοὺς ποταμοὺς τῶν δακρύων μίας σκοτεινῆς νύχτας, ἐξαγόρασες τὴν αἰώνια χαραυγὴ τῶν Οὐρανῶν.

Σημείωση: Ὁ ἱερέας π. Στεφᾶν Ζινόφσκυ ἦταν αἰχμάλωτος στὰ καταναγκαστικὰ ἔργα τοῦ Γενικοῦ Νοσοκομείου (κέντρο Ἰατρικῶν Πειραμάτων), κάπου μεταξὺ τῶν γερμανό-αὐστριακῶν συνόρων. Ἐζησε στὴν αἰχμαλωσία ὡς τὸ 1944. Πεθαίνοντας μοῦ ἐμπιστεύθηκε μερικὰ φύλλα τριμμένου χαρτιοῦ, μὲ τὶς σκέψεις τῶν τελευταίων ἡμερῶν τοῦ Ἰβάν Στάρτσκωφ, μὲ τὴν τελευταία ἐπιθυμία νὰ δοθοῦν μετὰ τὴν ἀπελευθέρωση (ποὺ ἤδη τότε διαφαινόταν στὸν ὀρίζοντα) στὴ

δημοσιότητα. Σεβόμενος τὴν ἐπιθυμία αὐτὴ τὴν πραγματοποιήσα. Ἴσως εἶναι οἱ λίγες αὐτὲς σελίδες ἱερὸ καὶ αἰώνιο μνημόσυνο γιὰ τὸν Ἰβάν, τὸν ἀκρωτηριασμένο μελλοθάνατο, ποὺ σὲ μία νύχτα πάλεψε καὶ νίκησε τὸν θάνατο.

Θεοντὸρ Λουντμίλωφ, ἑτῶν ἑξήντα πέντε, συναιχμάλωτος τοῦ π. Στεφάν καὶ κατὰ σάρκα ἀνιψιὸς του. Ἐπέζησα, χάριτι Θεοῦ, ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσία. Μᾶς ἐλευθέρωσαν τὰ συμμαχικὰ στρατεύματα τῶν Ἀγγλο-ἀμερικανῶν τὸ 1945.

Κίεβο, Ἀπρίλης τοῦ 1970.

Ἡμερολόγιο τοῦ Ἰβάν Στάρτσκωφ

Πηγή: agiazoni.gr